

Mit kell tudni az iskolarendszerű szakképzésről

Az alábbiakban az iskolarendszerű szakképzéssel kapcsolatos legfontosabb kérdéseket és válaszokat találja. Ha az Önt érdeklő kérdéshez tartozó választ szeretné olvasni, elegendő a kérdésre kattintania a CTRL gomb lenyomva tartása mellett és az oldal automatikusan a választ fogja mutatni.

Kérdések

1	MI A SZAKKÉPZÉS FELADATA? KIKNEK KÍNÁLJUK A SZAKKÉPZÉST?	2
2	MELY JOGSZABÁLYOKRA KELL TEKINTETTEL LENNI A FELNŐTTOKTATÁS MEGSZERVEZÉSEKOR?	3
3	MIRE IRÁNYULHAT SZAKKÉPZÉS? MI AZ AZ OKJ? MIT JELÖL EGY OKJ-SZÁM?	6
4	MILYEN KERETEKBE SZERVEZHETŐ SZAKKÉPZÉS?	9
5	MILYEN MÓDON TANULHATNAK A 18 ÉV FELETTI SZEMÉLYEK, HA SZAKKÉPZÉSBEN SZERETNÉNEK RÉSZT VENNI?	9
6	MILYEN ÉLETKORI HATÁROK VONATKOZNAK A SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐKRE?	10
7	HOL LEHET RÉSZT VENNI FELNŐTTOKTATÁSBAN?	10
8	MILYEN MUNKAREND SZERINT SZERVEZHETŐ FELNŐTTOKTATÁS?	11
9	MILYEN IDŐBEOSZTÁSSAL TÖRTÉNHEK AZ ISKOLAI RENDSZERŰ SZAKKÉPZÉS?	11
10	MELYEK A SZAKKÉPZÉS TARTALMI KÖVETELMÉNYEI?	12
11	MILYEN ESETBEN INGYENES A TANULÓ SZÁMÁRA A SZAKKÉPZÉS?	12
12	MELYEK A MÁSODIK SZAKKÉPESÍTÉS INGYENES MEGSZERZÉSÉNEK KRITÉRIUMAI?	14
13	HOGYAN LEHET ELDÖNTENI, HOGY HA VALAKINEK VAN SZAKKÉPESÍTÉSE, AKKOR KELL-E FIZETNIE?	14
14	MILYEN ESETEKBE KELL FIZETNIE A TANULÓNAK A SZAKKÉPZÉSBEN?	15
15	MILYEN FELTÉTELEK TELJESÜLÉSE ESETÉN LEHET BEIRATKOZNI SZAKKÉPZÉSRE?	15
16	MILYEN DOKUMENTUMOKRA VAN SZÜKSÉG A BEIRATKOZÁSHOZ?	16
17	MILYEN SZABÁLYOK VONATKOZNAK AZ ISKOLAI RENDSZERŰ FELNŐTTOKTATÁSBAN A HIÁNYZÁSOKRA?	16
18	HOGYAN ZÁRUL A KÉPZÉS? MILYEN VIZSGÁT TESZNEK A SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐK?	17
19	MILYEN JOGSZABÁLYOK ILLETIK MEG AZ ISKOLARENDSZERŰ FELNŐTTOKTATÁS RÉSZTVEVŐIT?	19

Válaszok

1 MI A SZAKKÉPZÉS FELADATA? KIKNEK KÍNÁLJUK A SZAKKÉPZÉST?

Mi a szakképzés feladata?

A szakképzésről szóló törvényt (Szt.) a „munkaerőpiac és a gazdaság által keresett és elismert szakképesítéseknek az esélyegyenlőség elve érvényesítésével történő megszerzésének biztosítása, a globális és a nemzetgazdaság igényeinek kielégítésére egyaránt alkalmas, rugalmas, a foglalkoztathatóságot elősegítő szakképzési rendszer működésének elősegítése, valamint az Alaptörvényben meghatározott művelődéshez és munkához való jog érvényesülése céljából” alkotta az Országgyűlés (a törvény preambuluma).

Az iskolai rendszerű szakképzés feladata a komplex szakmai vizsgára történő felkészítésen kívül az életben való sikeres boldogulásra történő felkészítés és a tanuló életkori sajátosságához igazodó nevelés is.

Két szakképesítés állami szakképzési rendszerben történő megszerzésének ingyenessé tétele annak érdekében történt, hogy elősegítse a felsőfokú végzettséggel nem rendelkezők szakmai karrierjének, pályafutásának megerősítését.

Kiknek kínáljuk a szakképzést? Azoknak...

- a tanulóknak, akik nem kívánnak felsőoktatási intézményben továbbtanulni.
- a tanulóknak, akik nem nyertek felvételt felsőoktatási intézménybe.
- a tanulóknak, akik határterületeken szeretnének elhelyezkedni, és ehhez mindkét szakterület megismerésére/elsajátítására szükségük van.
- a tanulóknak, akik 13-14 évesen nem tudatos pályaválasztási döntést hoztak, hogy nagyobb ön- és pályaismerettel érdeklődésüknek és képességeiknek valóban megfelelő szakmát sajátíthassanak el.
- a pályakezdőknek, akik első szakmájukkal nem tudtak elhelyezkedni a munkaerőpiacon.
- a munkavállalóknak, akik jelenleg munka nélkül vannak, de szeretnének minél előbb elhelyezkedni a munkaerő-piacon, akár szakmaváltással is.
- a munkavállalóknak, akik hosszabb inaktív időszak után térnek vissza a munkaerőpiacra (pl. GYES), és korábbi szakmájukat szeretnék kiszélesíteni.
- a munkavállalóknak, akik lakóhelyet változtattak, és meglévő szakmájukra a helyi munkaerőpiacban nem mutatkozik kereslet, így szeretnének a helyi gazdaság igényeihez jobban illeszkedő szakmát elsajátítani.

- a munkavállalóknak, akik vállalkozásba kezdtek, és szeretnék vállalatuk profilját, szolgáltatási kínálatát bővíteni.
- a munkavállalóknak, akik elhelyezkedtek a munkaerő-piacon, de tovább szeretnék bővíteni szaktudásukat, szeretnék növelni piaci versenyképességüket.

2 MELY JOGSZABÁLYOKRA KELL TEKINTETTEL LENNI A FELNŐTTOKTATÁS MEGSZERVEZÉSEKOR?

Jogszályi háttér:

1. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
2. a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (Szt.)
3. az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet (OKJ)
4. az aktuális ..... tanév rendjéről szóló ..... EMMI rendelet

A felsorolt jogszabályok által szabályozott területek, fontosabb előírások

1. **A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény szabályozza, hogy ki milyen feltételekkel vehet részt a felnőttoktatásban, milyen kerettantervek, és óraszámokat kell alkalmazni**

Az Nkt. 60.§-a alapján:

- Ha a tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához igazodva a nyolc évfolyamos általános iskola elvégzése esetén tizenhetedik, gimnázium és szakképző iskola elvégzése után huszonötödik életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet. (Sajátos nevelési igényű tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, a meghatározott életkorhoz kettő évet hozzá kell számítani.)
- A tanuló akkor veheti igénybe a pedagógiai szakszolgálat feladatait ellátó intézmények szolgáltatásait, ha nappali oktatás munkarendje szerint folytatja tanulmányait. Ha a felnőttoktatásban részt vevő tanuló nem veheti igénybe a pedagógiai szakszolgálat feladatait ellátó intézmények szolgáltatásait, abban a kérdésben, hogy különleges gondozásra jogosult-e, a jogszabályban meghatározott szakértő szakvéleménye alapján kell dönteni.
- A felnőttoktatásban az oktatás megszervezhető a nappali oktatás munkarendje, továbbá esti, levelező vagy más sajátos munkarend szerint.
- Szakképző iskolában a nappali oktatás munkarendje szerinti felnőttoktatás azok számára szervezhető meg, akik még nem rendelkeznek szakképesítéssel. A nappali oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali

rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább kilencven százalékát el kell érnie.

- Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát, levelező oktatás esetében legalább tíz százalékát el kell érnie. Más sajátos munkarend szerint is folyhat az oktatás, ha a tanulónak tanórai foglalkozáson egyáltalán nem kell részt vennie, továbbá, ha a tanórai foglalkozások száma nem éri el a levelező oktatásra meghatározott óraszámot.
- Más sajátos munkarend szerint folyik a felnőttoktatás különösen a távoktatási formában. A felnőttoktatásban az iskolai oktatás a tanulók egyéni felkészülésére is épülhet, ha a tanítást nem a nappali oktatás munkarendje szerint szervezik. A tanév rendjében meghatározott tanítási napot az egyéni felkészülés keretében tanulásra fordított - az iskola által előírt - napokkal együtt kell számítani, és nem kell alkalmazni az ötnapos tanítási hétre vonatkozó rendelkezéseket, a nem kötelező tanórai foglalkozásra, az osztálybontásra és egyéni foglalkozásra, az egyéb foglalkozásra, a mindennapos testnevelésre vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem kötelező.

2. A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény és a vele összhangban készült OKJ megszabja az egyes szakképesítések esetén választható munkarendet, meghatározza az itt folyó elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó különleges szabályokat

Az Szt. 33-34.§ alapján:

- A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben iskolai rendszerű szakképzésben az első szakképesítését megszerezte, új tanévet a második szakképesítés megszerzésére irányuló képzésben kizárólag felnőttoktatásban kezdhet.
- Az OKJ meghatározza azokat a szakképesítéseket, amelyek felnőttoktatás keretében az esti, a levelező oktatás munkarendjében és az oktatás egyéb sajátos munkarendjében oktathatóak. A felnőttoktatás keretében folyó szakképzést a szakképzési kerettanterv alapján kell megszervezni.
- Az esti oktatás munkarendje szerint megszervezett felnőttoktatás keretében a gyakorlati képzés jelenléti óraszám legalább a nappali rendszerű képzésre meghatározott gyakorlati óraszám hatvan százaléka, a levelező oktatás munkarendje szerint megszervezett felnőttoktatás keretében a gyakorlati képzés jelenléti óraszám legalább a nappali rendszerű képzésre meghatározott gyakorlati óraszám húsz százaléka. Az elméleti képzés jelenléti óraszám az esti oktatás munkarendje szerint megszervezett felnőttoktatás keretében a nappali rendszerű képzésre meghatározott elméleti óraszám legalább tíz százaléka azzal, hogy az összes kötelező jelenléti óraszám eléri a nemzeti köznevelésről szóló törvényben az esti oktatás munkarendjére meghatározott óraszámot. A szakképzési kerettanterv alapján az iskola a pedagógiai program részét képező helyi tantervében és szakmai programjában meghatározza a felnőttoktatás keretében oktatott szakmai tantárgyak óraszámait.

- A felnőttoktatás keretében folyó szakképzésben tanuló szerződés köthető. Az esti, a levelező oktatás munkarendje és az oktatás egyéb sajátos munkarendje szerinti felnőttoktatás keretében folyó teljes gyakorlati képzésre is köthető együttműködési megállapodás, azon gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezettel vagy egyéb szervvel, szervezettel, amellyel az adott szakképesítés gyakorlati képzésére tanuló szerződés köthető.
- A szakképzési centrum saját, heti negyven órás munkaidőben foglalkoztatott közalkalmazottját a napi munkaidőn és az *Nkt. 62. § (5) és (6) bekezdésében* meghatározott időkereten túli órákra - kizárólag a felnőttoktatás esti, levelező munkarend szerint megszervezett osztályainak óráira vonatkozóan - megbízási jogviszonyban alkalmazhatja óraadóként. Az ilyen további foglalkoztatás keretében foglalkoztatott óraadókra nem kell alkalmazni a nemzeti köznevelésről szóló törvényben az óraadókra vonatkozóan meghatározott óraszámkorlátot.

3. Az OKJ szabályozza, hogy mely szakképesítés esetén mely munkarend választható

A hatályos OKJ „I” oszlopa mutatja meg, hogy az adott szakképesítés milyen munkarend szerint oktatható. (Részletesebb lásd a 3. kérdésre adott választ! Ebben az is látható, hogy esti és sajátos munkarend csak néhány szakképesítés esetén választható.)

4. 28/2015. (V. 28.) EMMI rendelet a 2015/2016. tanév rendjéről szabályozza, hogy a felnőttoktatás keretében szervezett szakképzés esetén mikor kezdődhet a tanév

- A nevelési-oktatási intézményekben a munkát a tanév, ezen belül a tanítási év keretei között kell megszervezni. (2. § (1) bekezdés)
- Ha e rendelet másképp nem rendelkezik, a 2015/2016. tanévben a tanítási év első tanítási napja 2015. szeptember 1. (kedd) és utolsó tanítási napja 2016. június 15. (szerda). A tanítási napok száma - ha e rendelet másképp nem rendelkezik - száznolcvanegy nap. A nappali oktatás munkarendje szerint működő középiskolában és szakiskolában a tanítási napok száma száznolcvan nap. (2. § (2) bekezdés)
- Az alapfokú művészeti iskolákban és a felnőttoktatásban a tanítási év első és utolsó napját - a tanítási év első és utolsó hetének keretében - az igazgató határozza meg. (3. § (1) bekezdés)
A szakképesítések megszerzésére való felkészítés a szakképző iskola azon szakképzési évfolyamain, amelyeken - a szakképzésről szóló törvényben szabályozott esetekben - közismereti képzés nem folyik, február első hetében is megkezdhető (keresztféléves oktatásszervezés). A tanítási év első és utolsó napját az iskola igazgatója állapítja meg a 2. § (3) bekezdésének figyelembevételével úgy, hogy a tanítási napok száma a 2. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. (3. § (2) bekezdés)
- A tanítási év első féléve 2016. január 22-ig tart. Az iskolák 2016. január 29-ig értesítik a tanulókat, kiskorú tanuló esetén a szülőket az első félévben elért tanulmányi eredményekről. Az (1)-(2) bekezdésben meghatározott esetben az első félév utolsó napját az igazgató állapítja meg. Az értesítést ettől a naptól

számított öt munkanapon belül kell megküldeni. (3. § (2) bekezdés)

3 MIRE IRÁNYULHAT SZAKKÉPZÉS? MI AZ AZ OKJ? MIT JELÖL EGY OKJ-SZÁM?

A szakképzés tartalmi szempontból lehet

- az állam által elismert (ún. OKJ szerinti) szakképesítés megszerzésére irányuló,
- a Köznevelési Hídprogram keretében rész-szakképesítés megszerzésére irányuló,
- a munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére felkészítő,
- a szakmai tevékenység magasabb szintű gyakorlásához, a mestervizsgálathoz szükséges ismeretek elsajátítását biztosító képzés.

Az állam által elismert szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) találhatóak, amely tartalmazza

- a kizárólag iskolai rendszerű szakképzésben oktatható szakképesítéseket,
- az iskolai rendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzésben is oktatható szakképesítéseket,
- a kizárólag iskolarendszeren kívüli szakképzésben oktatható szakképesítéseket,
- a szakképesítés-ráépítéseket és a rész-szakképesítéseket. (Szt. 6.§ (1) bekezdése és (2) bekezdése).

Az OKJ-ban kell meghatározni

- a szakképesítés azonosító számát, szintjét és megnevezését,
- a szakképesítés megszerzéséhez szükséges képzés képzés-szervezési formától függő adott időtartamát (az iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok számát, az iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszámot),
- a szakképesítések szakmacsoportját, szakközépiskolai ágazat szerinti besorolását,
- annak a megjelölését, hogy a szakképesítés a levelező, a távoktatás vagy egyéb sajátos munkarend szerinti képzésben oktatható,
- a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei meghatározására a Kormány által rendeletben kijelölt miniszter megnevezését (a továbbiakban: szakképesítésért felelős miniszter). Szakképesítésért felelős miniszternek szakképesítésenként egy miniszter nevezhető meg. (Szt. 6.§ (3) bekezdése)

Az aktuális OKJ a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési hivatal honlapján érhető el

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=297

Az OKJ-ban található tartalom értelmezése néhány konkrét példa alapján

Sorszám	Szint	Tanulmányi terület	Sorszám	Szakképesítések/szakképesítés-ráépülések megnevezése	Szakmacsoport	Ágazati besorolás	Iskolai rendszerű képzési idő	Iskolarendszeren kívüli képzési idő	A képzés munkarendje	MKKR szint	A szakképesítésért felelős miniszter	A szakképesítésért felelős minisztérium a 2014. évi XX. tv. és a 152/2014. Korm. r. alapján - kiegészítő információ az OKJ rendelethez
139	54	815	01	Fodrász	19	XXX	2 év	1200-1400 óra	N, E, TK	5	szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter	NGM
290	54	815	02	Kozmetikus	19	XXX	2 év	1200- 1400 óra	N, E, TK	5	szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter	NGM
375	34	542	06	Női szabó	10	XVII	3 év	900-1300 óra	N, E, TK	4	szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter	NGM
547	34	522	04	Villanyszerelő	6	XI	3 év	960-1440 óra	N, E, TK	4	szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter	NGM

A táblázatban szereplő oszlopok jelentése:

- 1 a szakképesítés /rész-szakképesítés/ szakképesítés-ráépülés **azonosító száma** (7 számjegyű azonosító: az 1-2. a **szakképesítés szintjét**, a 3-5. a szakképesítés **tanulmányi területét** (3 számjegy) a Központi Statisztikai Hivatal által kiadott Képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerint, a 6-7. az **azonos szintű és tanulmányi területű szakképesítések sorszámát** jelenti)

A példákban megadott azonosító számok jelentése: pl.

Az 1–2. számjegy a szakképesítés szintje

Szint	Meghatározás	ISCED szint
34	középfokú szakképesítés , amely alapfokú iskolai végzettségre vagy a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott bemeneti kompetenciákra épül, jellemzően iskolai rendszerű szakképzésben szerzhető meg	3
52	felső középfokú szakképesítés , amely érettségi végzettséghez kötött és elsősorban iskolarendszeren kívüli szakképzésben szerzhető meg	4
54	emeltszintű szakképesítés (technikus) , amely érettségi végzettséghez kötött és elsősorban iskolai rendszerű szakképzésben szerzhető meg	4

A 3–5. számjegy a szakképesítés tanulmányi területe

Műszaki, ipari és építőipari képzések

522 Energetika, elektromosság

542 Textil-, ruha-, cipő- és bőripari képzések

Szolgáltatások

815 Fodrászat és szépségápolás

2 a szakképesítés / rész-szakképesítés / szakképesítés-ráépülés **megnevezése**

3 a **szakmacsoport** megjelölése (arab számmal, 1-22)

4 a **szakközépiskolai ágazat** megjelölése (római számmal, I-XXXVII)

5 az iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma

6 az iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszám (minimuma - maximuma)

7 a **képzés munkarendje** (iskolai rendszerű szakképzés esetén: N-nappali, E-esti, L-levelező, T-távoktatás, S-egyéb sajátos munkarend; iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén: TK-tanfolyami képzés az OKJ-ban meghatározott óraszámhatárok szerint, T-távoktatás)

8 a szakképesítésért felelős miniszter **megnevezése**

4 MILYEN KERETEKBE SZERVEZHETŐ SZAKKÉPZÉS?

A szakképzett munkaerő felkészítése folyhat

- a közoktatás részét képező **iskolai rendszerű szakképzés** {ekkor a képzés az Nkt.-ben meghatározott iskolákban, a tanítási évhez igazodva szerveződik),
- a felsőoktatás részét képező **felsőoktatási szakképzés** és
- az **iskolarendszeren kívüli szakképzés** keretei között (ekkor a képzés nem kötődik az év meghatározott szakaszához, a kötött intézményi keretekhez és az igényekhez gyorsan igazodó (tanfolyami) formában szervezik meg).

A szakképzés **intézményei:** (Szt. 4.§ (1) bekezdése)

- a szakközépiskola,
- a szakiskola, beleértve a speciális szakiskolát és a készségfejlesztő speciális szakiskolát is (a továbbiakban a szakközépiskolával együtt: szakképző iskola),
- az állami felnőttképzési intézmény, valamint
- a felnőttképzésről szóló törvényben meghatározott, iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény.

Az Szt. rendelkezéseit alkalmazni kell mind az iskolai rendszerű, mind az iskolarendszeren kívüli szakmai képzések esetén. Utóbbiaknál alkalmazni szükséges a felnőttoktatásról szóló törvény rendelkezéseit is.

Iskolai rendszerű szakképzés a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakképző iskolában vagy szakképző iskolai feladatot ellátó többcélú intézményben folytatható. Jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező egyéni vállalkozó vagy gazdasági társaság szakképző iskola fenntartása nélkül, más szervezeti keretben is folytathatnak iskolai rendszerű szakképzésben gyakorlati képzést.

5 MILYEN MÓDON TANULHATNAK A 18 ÉV FELETTI SZEMÉLYEK, HA SZAKKÉPZÉSBEN SZERETNÉNEK RÉSZT VENNI?

A 18. életévüket betöltött személyek részt vehetnek **a nappali rendszerű iskolai oktatásban, felnőttoktatásban vagy felnőttképzésben.** (A felnőttkori oktatással, képzéssel kapcsolatban két fogalmat használunk: a felnőttoktatást és a felnőttképzést.)

- A **felnőttoktatás** fogalma a jogszabályokban **az iskolarendszerű oktatással kapcsolatban jelenik meg.** (Az iskolai rendszerű oktatás célja az általános, középfokú vagy felsőfokú végzettség és/vagy szakmai képzés megszerzése, amelyeket a nemzeti köznevelési törvény és a felsőoktatási törvény szabályoz törvényi szinten.) Ebben az értelemben felnőttoktatás az a képzés, ahol a „tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, a meglévő ismereteihez és életkorához igazodó iskolai oktatásban” vesz részt (Nkt. 60.§ (1) bekezdése). Az oktatásban résztvevők tanulói vagy hallgatói jogviszonyt létesítenek a képző intézménnyel.

- A **felnőttképzés** fogalmát **az iskolarendszeren kívüli képzésekre használják**, amelyet azok a képzők szervezhetnek, akik arra engedélyt kapnak. (Az iskolai rendszeren kívüli képzések a hagyományos iskolai rendszeren kívül zajlanak. Ezeket alapvetően a felnőttképzési törvény szabályozza, kivéve azokat a képzéseket, amelyek más jogszabályokban már szerepelnek - ezek általában meghatározott ágazatokhoz kötődő képzések.) *Lényeges jellemzője, hogy a képzés résztvevői nem állnak tanulói vagy hallgatói jogviszonyban a képző intézménnyel. (Ebben az értelemben felnőttnek azt tekintik, aki a Nkt. alapján a tankötelezettségét már teljesítette.)*

6 MILYEN ÉLETKORI HATÁROK VONATKOZNAK A SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐKRE?

A Nkt. 60.§ (2) bekezdése szerint: „A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben ... b) gimnázium és szakképző iskola esetén huszonötödik életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.” - A szakképzésben tehát részt lehet venni úgy is nappali tagozatú, „normál” középiskolai oktatásban (vagyis nem felnőttoktatásban), ha a tanuló már elmúlt 24 éves, de az utolsó tanévben legfeljebb a 25. életévét töltheti be.

Példa:

- Ha egy személy 1993. április 15-én született, akkor a 25. életévét 2018-ban (április 15-én), azaz a 2017/2018. tanévben tölti be, így a 2018/2019. tanévet már csak felnőttoktatásban kezdheti meg.
- Ha egy másik személy 1994. október 21-én született, akkor a 25. életévét majd csak 2019. október 21-én, azaz a 2019/2020. tanévben tölti be, így a 2020/2021. tanévben már csak felnőttoktatásban tanulhat.

(A Nkt. 60.§ (4) bekezdése szerint: „Sajátos nevelési igényű tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, a (2) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott életkorhoz kétféle évet hozzá kell számítani.”)

A Nkt. 60.§ (3) bekezdése szerint: „A tanuló attól a tanévtől kezdve folytathatja a tanulmányait felnőttoktatás keretében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.” Tehát **a felnőttoktatás keretében történő szakképzésnek alsó korhatára van.**

7 HOL LEHET RÉSZT VENNI FELNŐTTOKTATÁSBAN?

A felnőttoktatás megszervezhető az e célra létesített általános iskolában, gimnáziumban, szakközépiskolában, szakiskolában, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben, illetve **a nappali rendszerű iskolai oktatás céljára létesített iskolának a felnőttoktatási osztályában.** (Nkt. 60.§ (5) bekezdés)

8 MILYEN MUNKAREND SZERINT SZERVEZHETŐ FELNŐTTOKTATÁS?

A felnőttoktatásban az oktatás történhet **nappali, esti, levelező** vagy **más sajátos munkarend** szerint: (Nkt. 60.§ (7) bekezdés és (8) bekezdés)

- **nappali oktatás:** normál középiskolai képzésben azok számára szervezett képzési munkarend, akik még nem rendelkeznek szakképesítéssel, nem töltötték be a 25. életévüket és vállalni tudják a mindennapos iskolába járást
  - **a szakképző iskolai nappali munkarendű felnőttoktatás azok számára szervezhető meg, akik még NEM rendelkeznek szakképesítéssel** (ekkor a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább 90%-át el kell érnie)
- **esti oktatás:** a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább 50%-át el kell érnie
- **levelező oktatás:** a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább 10%-át el kell érnie
- **más sajátos munkarend szerinti oktatás:** a tanulóknak a tanórai foglalkozásokon egyáltalán nem kell részt vennie, és ha a tanórai foglalkozások száma nem éri el a levelező oktatásra meghatározott óraszámot (pl. távoktatás)

A Szt.33.§ (3) bekezdése szerint: „Az OKJ meghatározza azokat a szakképesítéseket, amelyek felnőttoktatás keretében az esti, a levelező oktatás munkarendjében és az oktatás egyéb sajátos munkarendjében oktathatók.”

9 MILYEN IDŐBEOSZTÁSSAL TÖRTÉNHEK AZ ISKOLAI RENDSZERŰ SZAKKÉPZÉS?

A **nem felnőttoktatás keretében szervezett iskolai rendszerű oktatást** a szakképzési tantervben meghatározottak (óraszám, hetek száma) szerint kell megszervezni, amely **a tanórai foglalkozásokból és iskolán kívüli (rendszerint) gyakorlati oktatásból áll.** A szakközépiskolai képzések esetén ez rendszerint heti 35 órát jelent, amelyben (az utolsó szakképzési év kivételével) 36 héttel, az utolsó szakképzési évnél 32 héttel kell meghatározni az éves óraszámot. Ezekhez az éves óraszámokhoz a kötelezően előírt és teljesítendő összefüggő („nyári”) szakmai gyakorlat óraszámát is hozzá kell számolni.

A felnőttoktatásban az iskolai oktatás tanórai foglalkozásokból áll, valamint a tanulók egyéni felkészülésére épül. Ha nem nappali munkarend szerint szervezik meg a tanítást, akkor a tanév rendjében meghatározott tanítási napok számát a tanórai foglalkozások (kontaktórák) és az egyéni felkészülésre fordított napok együttese adja ki. Tehát nem ötnapos tanítási hetekkel kell számolni a nem nappali tagozatú felnőttoktatásban! **Iskolánkban az esti munkarend szerinti felnőttoktatás heti 3 hétköznap délutáni időszakát jelenti.**

10 MELYEK A SZAKKÉPZÉS TARTALMI KÖVETELMÉNYEI?

A szakképző iskolában a **szakmai és vizsgakövetelmény (SZVK) és a szakképzési kerettantervek (SZKKT) alapján** a pedagógiai program részeként **szakmai programot**, az iskolarendszeren kívüli szakképzést folytató intézményben a felnőttképzésről szóló törvényben szabályozott **képzési programot** kell kidolgozni. (Szt. 7.§ (3) bekezdés) Ezek a dokumentumok nyilvánosak és mindig elérhetőek egyrészt nyomtatott formában a szakképző intézményben vagy elektronikusan a honlapján.

A felnőttoktatás követelményei nem térnek el a nappali rendszerű iskolai oktatás követelményeitől. A felnőttoktatásban a tanuló szintén állami vizsgákra készül fel, minden tanuló a szakképzési kerettantervek követelményeihez igazított vizsgakövetelmények alapján tesz szakmai vizsgát.

A Szt. 33.§ (4) bekezdése szerint: „A felnőttoktatás keretében folyó szakképzést a szakképzési kerettanterv alapján kell megszervezni.”

Egy konkrét szakma jogszabály által meghatározott SZVK-ja (Szakmai és Vizsgáztatási Követelménye) és kerettanterve elérhető és megtekinthető az állami szakképzési szerv honlapján: www.nive.hu - ezt egészítik ki a szakképző intézmények a jogszabályok adta lehetőségekkel élve és hozzák nyilvánosságra.

11 MILYEN ESETBEN INGYENES A TANULÓ SZÁMÁRA A SZAKKÉPZÉS?

Magyarországon **az első és a második, az állam által elismert szakképesítés megszerzését az állam az iskolai rendszerű szakképzés keretein belül** - az Szt., valamint az Nkt. meghatározott feltételekkel - **ingyenesen biztosítja** a szakképző iskolai tanulók számára, az oktatás munkarendjétől függetlenül. (Szt. 1.§ (1) bekezdése és 29.§ bekezdései)

Az első szakképesítést minden esetben meg lehet szerezni ingyenesen a nappali oktatás munkarendje szerint (tehát felnőttoktatásban is, ha van iskola, amely megszervezi). Ez azt jelenti, hogy **a tanuló még nem szerzett a magyarországi iskolarendszerben szakképesítést vagy csak iskolarendszeren kívüli „fizetős” képzést végzett.** Erről a tényről a tanulónak nyilatkoznia kell!

„A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben iskolai rendszerű szakképzésben az első szakképesítését megszerezte, új tanévet a második szakképesítés megszerzésére irányuló képzésben kizárólag felnőttoktatásban (esti, levelező, távoktatás) kezdhet.” (Szt.34/A.§ (4) bekezdése) „A második szakképesítés megszerzésére irányuló felkészítés csak az első szakképesítés megszerzését követően kezdhető meg.” (Szt.29.§ (6) bekezdése)

Tehát a második szakképesítésért már csak felnőttoktatásban lehet ingyenesen tanulni - az Nkt. 60.§ (7) bekezdése alapján kizárólag esti, levelező és más sajátos munkarendben folyó képzés keretei között szerezhető meg, tehát nappali munkarend szerint nem!

Az **ingyenesség** az alábbi területekre terjed ki:

a tanuló részére **az első és második szakképesítésre történő felkészítés** keretében **az elméleti és a gyakorlati képzés** a szakiskolai képzésben az első szakképesítés esetén öt, a második szakképesítés esetén három tanéven keresztül, az érettségi végzettséggel rendelkező tanulók esetén a szakközépiskolai képzésben szakképesítésenként három tanéven keresztül, valamint a szakképesítés-ráépülésre történő felkészítés az OKJ-ban előírt képzési időnél egy tanévvel hosszabb ideig, **a tanuló részére a szakközépiskolában** a szakmai érettségire történő felkészítés hat tanéven keresztül,

- a szakiskolai végzettséggel rendelkező tanuló részére az *Szt. 24.§ (3) és (4) bekezdésében* meghatározott **kétéves, érettségire történő középiskolai felkészítésben** három tanév, a tanuló részére szakközépiskolában **a szakmai érettségi vizsga és első alkalommal a javító- és pótló érettségi vizsga** (bármely szakképző intézmény korábbi tanulója részére 1. alkalommal a tanulói jogviszony megszűnése után is),
- a szakközépiskolában **az érettségi végzettséggel rendelkező tanuló részére egy szakmai érettségi vizsgatárgyból tett érettségi vizsga és első alkalommal a javító- és pótlóvizsga** (bármely szakképző intézmény korábbi tanulója részére 1. alkalommal a tanulói jogviszony megszűnése után is),
- a tanuló részére az iskolai rendszerű szakképzésben **az első és második komplex szakmai vizsga és mindkét komplex szakmai vizsga esetén első alkalommal a javító- és pótlóvizsga.**

Minden esetben ingyenes az iskolai rendszerű szakképzésben való részvétel a halmozottan hátrányos helyzetű és - az enyhe értelmi fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló kivételével - a sajátos nevelési igényű tanuló részére. Ingyenes az iskolai rendszerű szakképzésben való részvétel az enyhe értelmi fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló részére a második szakképesítés megszerzéséig.

Összefoglalva tehát:

Az iskolarendszeren kívüli felnőttképzéssel ellentétben **a felnőttoktatás iskola rendszerű oktatás, az Nkt. szerinti köznevelési alapfeladat.**

Ingyenes (államilag támogatott) szakképzésben a következő feltételekkel lehet részt venni a 2015/16. tanévtől:

- **Nappalira** - nem felnőttoktatásra - az járhat, akinek **még nincs államilag elismert szakképesítése** és még nincs 25 éves.
- **Nappali rendszerű felnőttoktatásra** az járhat, akinek **még nincs államilag elismert szakképesítése** és elmúlt 16 éves (azaz már nem tanköteles). Fontos leszögezni, hogy itt nincs felső korhatár!
- **Esti vagy levelező munkarend szerinti felnőttoktatásra** az járhat, akinek **nincs, vagy csak egy államilag elismert szakképesítése van** (a ráépülés nem számít második szakképesítésnek) és elmúlt 16 éves. Levelező és sajátos munkarendben csak azok a szakképesítések indíthatók, ahol ezt az OKJ lehetővé teszi.
- **A végzettségekről/bizonyítványokról nyilatkoztatni kell a tanulót a beiratkozáskor.**

12 MELYEK A MÁSODIK SZAKKÉPESÍTÉS INGYENES MEGSZERZÉSÉNEK KRITÉRIUMAI?

Az a tanuló, aki legfeljebb egy szakképesítést iskolarendszerű képzésben szerzett, a felnőttoktatás esti, levelező vagy más sajátos munkarendje szerinti képzésben ingyenesen vehet részt.

13 HOGYAN LEHET ELDÖNTENI, HOGY HA VALAKINEK VAN SZAKKÉPESÍTÉSE, AKKOR KELL-E FIZETNIE?

Nem számítanak iskolai rendszerű szakképesítésnek **a következők:**

- 1997 után kiállított szakközépiskolai érettségi, ugyanis azzal már nem adtak együtt szakképesítést is;
- gimnáziumi érettségi, mert az nem szakképesítés;
- a főiskolai vagy egyetemi diploma sem (ezt szakképzettségnek hívják);
- 1998 után szakiskolában a 10. szakközépiskolában a 12. évfolyam (érettségi) megszerzése, mert ebben az iskolatípusban nem tanítottak szakmai tárgyakat.

Szakképesítésnek számít, de nem iskolai rendszerűnek az olyan államilag elismert vagy államilag el nem ismert szakképesítés (akár OKJ-s, akár nem), amelyet nem iskolarendszerben, hanem tanfolyamon szereztek.

„Harmadik és további szakképesítés támogatása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítést, amelyet iskolarendszeren kívüli szakképzésben szereztek. Nem számít második vagy harmadik szakképesítésnek a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben szerezhető - a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott körbe tartozó, kapcsolódó - szakképesítés, valamint az érettségi vizsga keretében megszerzhető szakképesítés birtokában, iskolai rendszerű szakképzésben szerzett érettségi végzettséghez kötött szakképesítés.” (Szt. 29.§ (7) bekezdése)

Honnan lehet tudni, hogy egy képzés tanfolyami vagy iskolai rendszerű volt-e?

- ha fizetni kellett érte, akkor tanfolyam volt;
- ha diákigazolványt lehetett igényelni, akkor biztosan iskolarendszerű volt;
- ha nem kellett fizetni érte, attól még lehetett tanfolyam, ugyanis fizethette a munkáltató vagy akár a munkaügyi központ: egyik sem kizáró;
- ha nem tudja eldönteni, meg kell néznie a bizonyítványát: ha a kurzust szervező (nem a vizsgáztató hely) iskolai, közoktatási intézmény, akkor valószínűleg iskolarendszerű, ha Bt. vagy más cég, akkor nem iskolarendszerben szerezte a bizonyítványt;
- ha felnőttképzési szerződést kötött, akkor nem iskolai rendszerű volt a képzés.

Biztosan iskolarendszerű szakképesítésnek minősülő bizonyítványok (kizáró okok az ingyenes képzési lehetőségből, ha kettő ilyen is van):

- bizonyítvánnyal igazolt 1998 előtt befejezett három éves szakmunkásképző;
- 1998 előtt kiállított szakközépiskolai érettségi bizonyítvány, mivel azzal együtt adtak egy szakképesítést is;
- 1998 után szakiskolában (11. osztálytól kezdve) vagy szakközépiskolában (13. osztálytól kezdve) végzett és bizonyítvánnyal igazolt szakképesítés.

14 MILYEN ESETEKBEN KELL FIZETNIE A TANULÓNAK A SZAKKÉPZÉSBEN?

Az **első szakképesítés** megszerzése tandíjmentes.

A **második szakképesítés** megszerzésekor **iskolarendszerű nappali és felnőttoktatás nappali képzési forma** esetén tandíjat kell fizetni, ha a tanulónak **van legalább egy iskolai rendszerű szakképesítése**.

A második szakképesítés tandíjmentes, ha a felnőttoktatás esti, levelező vagy más sajátos munkarendben zajlik. (Amennyiben a tanulónak vannak olyan OKJ szerinti végzettségei, amelyeket „fizetős” tanfolyami, iskolarendszeren kívüli formában szerzett, akkor azokat figyelmen kívül kell hagyni.)

15 MILYEN FELTÉTELEK TELJESÜLÉSE ESETÉN LEHET BEIRATKOZNI SZAKKÉPZÉSRE?

Az Nkt. és az Szt. mellett az egyes szakmák szakmai és vizsgakövetelményének (SZVK) 2. pontja (Egyéb adatok) **tartalmazza a képzés megkezdésének feltételeit**

(az iskolai előképzettséget és a bementi kompetenciákat), illetve a szakmai előképzettségre, az előírt gyakorlatra, az egészségügyi alkalmassági követelményekre és a pályalkalmassági követelményekre vonatkozó előírásokat.

Az iskolánk által meghirdetett képzések egyik része esetén az érettségi végzettség az előírt iskolai előképzettség. Ez azt jelenti, hogy már beiratkozáskor be kell mutatni az eredeti érettségi bizonyítványt, de az *Szt. 22.§-a* megfogalmaz kivételeket is:

- A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe **bekapcsolódhat szakiskolai végzettség birtokában**, az Nkt.-ban szabályozottak szerinti, érettségire történő középiskolai felkészítéssel párhuzamosan és azzal, hogy a tizennegyedik (második szakképzési) évfolyam a középiskola befejező évfolyamának elvégzése nélkül már nem kezdhető meg.
- **Ha a tanuló az előző pont szerint kezdte meg az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítést, a következő pontban foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az érettségi végzettség megszerzésének határideje az utolsó szakképzési évfolyam első félévének utolsó tanítási napja.**

- A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe **bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével úgy, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget.** Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, ha a megadott határidőig az érettségi végzettséget nem szerzi meg.

Az iskolánk által meghirdetett képzések másik része esetén a minimum a 8 általános iskolai végzettség az előírt iskolai előképzettség.

16 MILYEN DOKUMENTUMOKRA VAN SZÜKSÉG A BEIRATKOZÁSHOZ?

A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok: a jelentkező nevére kiállított **személyi azonosító kártya, lakcímkártya**, a jelentkező által **elvégzett iskolai évfolyamokról kiállított bizonyítványok** (pl. érettségi bizonyítvány, középiskolai bizonyítványok), **TAJ- számot, adóazonosító jelet** és ha van, az **oktatási azonosítót tartalmazó kártya.**

Az érettségire épülő szakképesítések esetében a külső gyakorlati hely által aláírt **fogadónyilatkozat** (igérvény), amely alapja a tanuló szerződés megkötésének.

17 MILYEN SZABÁLYOK VONATKOZNAK AZ ISKOLAI RENDSZERŰ FELNŐTTOKTATÁSBAN A HIÁNYZÁSOKRA?

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 143.§ szerint:

- a felnőttoktatásban **a tanuló** nappali, valamint esti, levelező vagy más sajátos munkarend szerint megszervezett oktatásban, **az iskola helyi tantervében meghatározottak szerint vesz részt a kötelező tanórai foglalkozásokon;**
- a tanuló tudását** - ha az iskola helyi tanterve eltérően nem rendelkezik - **a tanítási év végén osztályozó vizsgán kell értékelni;**
- az elméleti tanítási órákat délelőtt vagy délután,** vagy ha nem áll rendelkezésre megfelelő számú tanterem, délelőtti és délutáni váltásban **kell szervezni,** e beosztások azonban a helyi sajátosságok alapján módosíthatók;
- **a tanulmányok alatti vizsga reggel nyolc óra előtt is elkezdhető és tizennyolc óra után is tarthat;**
- **az iskolának dokumentálnia kell a tanuló tanórai foglalkozásokon való jelenlétét,** távolmaradását, annak indokát, a távolmaradás igazolását;
- az iskola **félévenként összesíti az igazolatlan mulasztásokat,** és ennek alapján megállapítja, hogy **melyik tanulónak szűnik meg a tanulói jogviszonya;**
- az iskolának **a tanítási év megkezdésekor írásban tájékoztatnia kell a felnőttoktatásban részt vevő tanulót arról, hogy az adott évfolyam adott félévében, az adott osztályban hány tanítási órát szervez az iskola** és a tájékoztatásnak ki kell terjednie a mulasztások jogkövetkezményeire;

- **megszűnik a tanuló jogviszonya, ha a szorgalmi időszakban húsz tanóránál többet mulasztott igazolatlanul;**
- ha a tanuló a tanórai foglalkozások **több mint ötven százalékáról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán** köteles számot adni tudásáról, amely alól felmentés nem adható - az osztályozó vizsga helyéről és időpontjáról a vizsgát legalább tíz nappal megelőzően értesíteni kell a vizsgát szervező intézmény feladat ellátási helye szerint illetékes kormányhivatalt (a kormányhivatal megbízottja megfigyelőként részt vehet a vizsgán)

Iskolánk helyi tanterve úgy rendelkezik, hogy

- **a konzultációk és vizsgák időpontját a munkaterv tartalmazza** (ezeket az időpontokat az iskola honlapján is közzétesszük - **az esti tagozaton heti három hétköznap délutánján, 14.20 és 20.00 között** tervezzük az oktatást);
- **az esti tagozat hallgatói a tantárgy típusának megfelelő módon minden tantárgyból kötelesek vizsgát tenni:** az elméleti tantárgyakból írásbeli, vagy szóbeli, a gyakorlati tantárgyakból gyakorlati vizsgát;
- **a tagintézmény igazgatója indokolt esetben (pl. betegség) engedélyezheti az időközi, ill. félévi vizsgák elhalasztását,** azoknak az év végi vizsgákkal együtt való letételét;
- **az időközi, félévi és az év végi vizsgák értékelése az adott szakképesítésre vonatkozó ágazati kerettantervekben meghatározottak szerint** történik;
- az elméleti szakmai tantárgyak óráinak látogatása alól az iskola igazgatója a tanuló írásbeli kérelme alapján felmentést adhat, de a gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező (felmentés esetén, év végén osztályozó vizsgát kell tenni).

18 HOGYAN ZÁRUL A KÉPZÉS? MILYEN VIZSGÁT TESZNEK A SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐK?

Az iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak - a szakképzési kerettantervben meghatározottak szerint - egyenértékűek az adott követelménymodulhoz tartozó modulzáró vizsga teljesítésével *(Szt. 10.§ (3) bekezdés)*. **A szakmai vizsgát akkor kezdheti meg a tanuló, az utolsó szakképzési évet is sikeresen teljesítette.**

A szakmai képzés szakmai vizsgával zárul: ez a komplex vizsga állami vizsga, amely Magyarország területén szervezhető. A komplex szakmai vizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni. A komplex szakmai vizsga vizsgabizottsága Magyarország címerét tartalmazó körbélyegzőt használ. (Szt. 9.§ (6) bekezdés)

Az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára történő felkészítés a szakképző iskola szakképzési évfolyamain és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben folyik. A komplex szakmai vizsga a szakmai elméleti és gyakorlati képzés során átadott és megtanult, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szakmai követelményeknek a szakképzési kerettanterv szerinti elsajátítását egységes eljárás keretében méri. **A komplex szakmai vizsgát a szakmai és vizsgakövetelmény alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani. (Szt. 9.§ (1)-(3) bekezdések)**

A komplex szakmai vizsgát szakmai vizsgabizottság előtt kell letenni. (Szt. 14.§ (1) bekezdés) A szakmai vizsgabizottság **független szakmai testület**, amely négy tagból áll. A szakmai vizsgabizottság munkájában az elnök mellett három tag vesz részt, akik közül legalább egy tag szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik, egy tag pedig a képzést folytató intézmény által - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - javasolt, a képzésben részt vett oktató. A szakmai vizsgabizottság elnökét és tagjait a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az állami szakképzési és felnőttképzési szerv útján bizza meg. Azokban a szakképesítésekben, amelyekben a gazdasági kamara a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján kidolgozza és gondozza a szakmai és vizsgakövetelményt, az állami szakképzési és felnőttképzési szerv a vizsgaelnököt a gazdasági kamara javaslata alapján bizza meg. (Szt. 14.§ (2) bekezdés)

A szakmai vizsgabizottság munkájában csak olyan személy vehet részt, aki a szakmai elméleti tantárgyak oktatásához vagy a gyakorlati képzés ellátásához jogszabályban előírt szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkezik. Vizsgaelnöki megbízást csak az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által vezetett országos szakképzési névjegyek részét képező vizsgaelnöki névjegyzéken szereplő vizsgaelnök kaphat. A szakmai vizsgabizottsági tagságra vonatkozó megbízás az országos szakképzési névjegyzék részét képező vizsgabizottsági névjegyzéken szereplő személynek adható. A szakmai vizsgabizottság munkáját szakértők segíthetik. (Szt. 14.§ (3)-(6) bekezdések)

Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki a komplex szakmai vizsgán teljesítette a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott valamennyi követelményt. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei alól - az SNI-s tanulók kivételével, valamint a vizsgaszabályzatban foglalt kivételekkel - felmentés nem adható. (Szt. 9.§ (4), (5) bekezdések)

A szakmai vizsgabizottság döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása ellen a vizsgázó jogszabálysértésre hivatkozva - a közléstől, ennek hiányában a tudomásra jutástól számított öt napon belül - törvényességi kérelmet nyújthat be. A törvényességi kérelmet a szakmai vizsga helyszíne szerint illetékes kormányhivatalhoz kell címezni, de a szakmai vizsgát szervező intézményhez kell benyújtani. A szakmai vizsgát szervező intézmény a törvényességi kérelmet a törvényességi kérelemmel kapcsolatos véleményével és a szakmai vizsgabizottság állásfoglalásával együtt három napon belül továbbítja a komplex szakmai vizsga helyszíne szerint illetékes kormányhivatalhoz. (Szt. 14.§ (7)-(8) bekezdések)

A törvényességi kérelmet a kormányhivatal a beérkezést követő naptól számított öt napon belül bírálja el. A törvényességi kérelemmel és a kérelem tárgyában hozott határozat bírósági felülvizsgálatával kapcsolatban a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni. A benyújtásra meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő, igazolásnak helye nincs. (Szt. 14.§ (9) bekezdés)

19 MILYEN JOGOSULTSÁGOK ILLETIK MEG AZ ISKOLARENDSZERŰ FELNŐTTOKTATÁS RÉSZTVEVŐIT?

Diákigazolvány:

Magyarországi székhelyű köznevelési intézményben tanuló diáknak az oktatás munkarendje szerinti diákigazolvány a NEK rendszerén keresztül, az intézményben igényelhető.

Az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 11.§ (1) bekezdése alapján „A jogosultnak azonos fajtájú oktatási igazolványból egyidejűleg csak egy érvényes oktatási igazolványa lehet.”, illetve a 14.§ (1) bekezdése szerint: „A diákigazolvány típusai: nappali, esti, levelező, távoktatásos és más sajátos diákigazolvány. ”

Tekintettel arra, hogy a második szakképesítés csak a felnőttoktatás esti, levelező, vagy más sajátos munkarendjében szerezhető meg, így a diákigazolvány típusa ennek megfelelő lehet.

Kollégiumi ellátás biztosítása:

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 33.§ (3) bekezdése értelmében a tanulónak a kollégiumi tagsági jogviszony térítésmentes, ha

- a tanuló nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban vesz részt, mindaddig, amíg számára az iskolai oktatás - jogszabály rendelkezése alapján - ingyenes, vagy
- a tanuló nem a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatás keretében vesz részt iskolai oktatásban, tizenkilenc éven aluli és az iskolai szolgáltatást - jogszabály rendelkezése alapján - ingyenesen veszi igénybe.

A 36.§ (1a) bekezdése szerint a kollégiumi szolgáltatás igénybevételéért a tanuló tandíjat fizet, ha

- az iskolai alapszolgáltatást tandíj fizetése mellett veszi igénybe, vagy
- a tanuló nem a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatás keretében vesz részt iskolai oktatásban és tizenkilenc éven felüli.

Tehát a felnőttoktatás esti, levelező és más munkarend szerinti képzésben ingyenesen tanuló abban az esetben kaphat ingyenes kollégiumi ellátást, ha még nem töltötte be a 19. életévét.

Árvaellátással összefüggő jogosultságok:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 55.§ (1) bekezdése alapján az árvaellátás - a jogosultsági feltételek megléte esetén - legkorábban az 54.§-ban említett személy halála napjától kezdődően a gyermek 16. életévének betöltése napjáig jár. Ha a gyermek **nappali rendszerű iskolai oktatásban** vagy felsőoktatási intézményben **nappali képzésben** vesz részt, az árvaellátás a tanulmányok tartamára, de legfeljebb **a huszonötödik életév betöltéséig jár**. Ha a jogosultság megszűnése előtt a gyermek megváltozott munkaképességűvé válik, ennek tartamára az árvaellátás életkorra tekintet nélkül megilleti.

Tehát a második szakképesítés megszerzésére irányuló ingyenesen folytatott képzés ideje alatt árvaellátásra nem jogosult a tanuló!

Családi pótlék (iskoláztatási támogatás):

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 8.§ (3) bekezdése alapján, saját jogán jogosult iskoláztatási támogatásra az a közoktatási intézményben a tankötelezettsége megszűnését követően tanulmányokat folytató személy,

- akinek mindkét szülője elhunyt,
- akinek a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt,
- aki kikerült az átmeneti vagy tartós nevelésből,
- akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg,
- aki a 7.§ (1) bekezdésének a) pontja szerinti személlyel nem él egy háztartásban,
- annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a huszadik - a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény alapján fogyatékosági támogatásra nem jogosult, de sajátos nevelési igényű tanuló esetében huszonharmadik - életévét betölti.